

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака (“Службени гласник БиХ” број 95/12), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13), а у складу са чланом 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака (“Службени гласник БиХ”, број: 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2012. ГОДИНУ НЕЗАВИСНЕ СТРАНКЕ ДР МИХАЈЛО ТОВИРАЦ

Број: 03-07-6-727/13
Сарајево, 4. јул 2014. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ.....	5
5.1. НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Независне странке др. Михајло Товирац за 2012. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у октобру 2012. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака (“Службени гласник БиХ” број: 22/00, 102/09 и 54/10), који је био на снази до 04.12.2012. године, Закона о финансирању политичких странака (“Службени гласник БиХ” број: 95/12), који је на снази од 05.12.2012. године и члана 15.10 Изборног закона БиХ, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је сљедеће:

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2012. годину, утврђено је да је Независна странка др. Михајло Товирац прекршила одредбе члана 11. став (2) и став (3) Закона о финансирању политичких странака, који је био на снази до 04.12.2012. године, члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака, који је на снази од 05.12.2012. године и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Прегледом, односно контролом финансијских извјештаја, а обзиром на чињеницу да политичка странка није доставила додатну финансијску документацију, нисмо запазили ништа значајно, осим горње напомене, што би указало на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Независне странке др. Михајло Товирац за 2012. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у октобру 2012. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји велика могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

У годишњем финансијском извјештају Независна странка др. Михајло Товирац је исказала приходе у износу од 2.912,16 КМ, што је приказано у наредној табели:

Ред. бр.	Врста прихода	Износ у КМ	Учешће у ук. приходу %
1	Чланарина	0,00	0,00%
2	Прилози физичких лица	800,00	27,47%
3	Прилози правних лица	0,00	0,00%
4	Приходи од имовине	0,00	0,00%
5	Приходи од пр.лица	0,00	0,00%
6	Приходи од поклона	0,00	0,00%
7	Приходи из буџета	2.112,16	72,53%
	Укупни приходи:	2.912,16	100,00%

У годишњем финансијском извјештају Независна странка др. Михајло Товирац је исказала укупне расходе у износу од 16.616,40 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Независна странка др. Михајло Товирац. Скраћени назив странке: НСДр.МТ.

Независна странка др. Михајло Товирац уписана је у регистар политичких организација код Основног суда у Добоју, рјешењем број: 085-0-РП-08-000001 од 14.05.2008. године.

Сједиште политичке странке је у Шамцу, Црквина, Шкарић бр. 30.

Лице овлаштено за заступање странке је др. Михајло Товирац, предсједник.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2012. годину је Бранка Дамјановић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2012. годину, Независна странка др. Михајло Товирац нема ниже нивое организовања (ентитетске, кантоналне, општинске).

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Независне странке др. Михајло Товирац за 2012. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у октобру 2012. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведеног закона, оцјењује да ли је потребно извршити теренску ревизију да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Независне странке др. Михајло Товирац обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на приходе из буџета и трошкове изборне кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију извршила је преглед годишњих финансијских извјештаја Независне странке др. Михајло Товирац за период 2008.-2010. године, након чега су издати извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама.

Након обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја Независне странке др. Михајло Товирац за 2011. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ

5.1. НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ

а) Независна странка др. Михајло Товирац прекршила је одредбе члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака, који је био на снази до 04.12.2012. године.

Прегледом је утврђено да Независна странка др. Михајло Товирац обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу са одредбама тада важећег Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 61/06) - у даљем тексту: Правилник, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака, који је био на снази до 04.12.2012. године.

(1) Независна странка др. Михајло Товирац није доставила комплетан образац 2 (преглед промета свих трансакцијских рачуна политичке странке) годишњег финансијског извјештаја, тако да образац не садржи податке о промету излаза средстава и стању на дан 31.12.2012. године, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Прегледом извода са трансакцијског рачуна, Служба за ревизију је утврдила да је промет излаза износио 12.917,16 КМ, а да је стање средстава на дан 31.12.2012. године износило 2.185,71 КМ.

- (2) Независна странка др. Михајло Товирац је обрасцу 2-1 (стање благајне) исказала сљедеће податке: почетно стање 220,00 КМ, промет улаза 1.605,00 КМ, промет излаза 1.805,00 КМ, те стање на 31.12.2012. године у износу од 20,00 КМ.

Увидом у изводе са трансакцијског рачуна утврђено је да је на трансакцијски рачун странке извршен полог пазара у износу од 5.869,10 КМ, односно да су са трансакцијског рачуна исплаћена средства у готовом новцу у износу од 2.325,00 КМ.

На основу наведеног сматрамо да странка није у обрасцу 2-1 (стање благајне) правилно исказала промет остварен путем благајне, чиме је прекршила одредбе члана 12. Правилника.

- (3) Прегледом је утврђено да подаци о укупним приходима странке исказани у обрасцу 3 годишњег финансијског извјештаја не одговарају подацима из Биланса успјеха за период 01.01-31.12.2012. године. Према подацима из Биланса успјеха укупан приход Независне странке др. Михајло Товирац у 2012. години износио је 14.881,16 КМ, док је странка у годишњем финансијском извјештају исказала укупне приходе у износу од 2.912,76 КМ.

- (4) Прегледом је утврђено да је странка у обрасцу 3-а (прилози физичких лица) и у обрасцу 3 (укупни приходи политичке странке) на ставци прилога физичких лица исказала прилоге правних лица у укупном износу од 800,00 КМ, чиме су прекршене одредбе члана 13., 14. и 15. Правилника.

- (5) Служба за ревизију је утврдила да је Независна странка др. Михајло Товирац у обрасцу 4-1 (режијско-административни и остали трошкови) годишњег финансијског извјештаја исказала трошкове пропаганде у износу од 7.753,24 КМ, колико је исказала и у обрасцу 4-2 (трошкови пропаганде), што је супротно одредбама члана 21. Правилника.

Такође је утврђено да су укупни расходи странке у обрасцу 4 исказани у мањем износу у односу на расходе исказане у појединачним обрасцима трошкова 7.753,24 КМ, те да подаци о режијско-административним и осталим трошковима и трошковима пропаганде у обрасцу 4 не одговарају подацима из образаца 4-1 и 4-2, што је супротно одредбама члана 20. Правилника. Наиме, странка је у обрасцу 4-1 исказала трошкове у износу од 16.616,40 КМ, док је у обрасцу 4 на ставци режијско-административних и осталих трошкова исказала трошкове у износу од 5.913,00 КМ. Исто тако, странка је у обрасцу 4-2 исказала трошкове пропаганде у износу од 7.753,24 КМ, док је у обрасцу 4 на ставци трошкова пропаганде исказала 10.703,40 КМ.

- в) Независна странка др. Михајло Товирац прекршила је одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине и члана 11. став (2) Закона о финансирању политичких странака, који је био на снази до 04.12.2012. године.**

Увидом у службене евиденције утврђено је да је Независна странка др. Михајло Товирац постизборни финансијски извјештај доставила дана 07.02.2013. године, чиме је прекршила одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и

Херцеговине и члана 11. став (2) Закона о финансирању политичких странака, који је био на снази до 04.12.2012. године.¹

с) Независна странка др. Михајло Товирац прекршила је одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака, који је на снази од 05.12.2012. године.

Дана 31.07.2013. године, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је Независној странци др. Михајло Товирац упутила Захтјев за достављање додатне документације за 2012. годину² којим је од странке затражено да достави: уговор о закупу пословног простора, доказе о прилозима који су наведени у обрасцу 3-а, документацију о позајмици у износу од 700,00 КМ, трошковима пропаганде у износу од 2.950,00 КМ и материјалним трошковима пропаганде у износу од 7.753,24 КМ који су исказани у обрасцу 4-1, те уговоре о позајмицама са физичким лицима, Бруто биланс странке на дан 31.12.2012. године, Главну књигу са комплетним аналитичким евиденцијама странке за период 01.01.- 31.12.2012. године и копије извода са трансакцијског рачуна број: 5513002112895221 који је отворен код “UniCredit банке“ а.д. за период 01.01.-31.12.2012. године.

Увидом у службене евиденције утврђено је да странка није доставила цјелокупну документацију у складу са захтјевом, те јој је Централна изборна комисија Босне и Херцеговине дана 09.10.2013. године упутила Ургенцију за достављање додатне документације³, којом је затражено да достави: документацију о позајмици у износу од 700,00 КМ, трошковима пропаганде у износу од 2.950,00 КМ и материјалним трошковима пропаганде у износу од 7.753,24 КМ који су исказани у обрасцу 4-1, уговоре о позајмицама са физичким лицима, Бруто биланс странке на дан 31.12.2012. године и Главну књигу са комплетним аналитичким евиденцијама странке за период 01.01.- 31.12.2012. године.

Обзиром да Независна странка др. Михајло Товирац није поступила у складу са захтјевом Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, односно није доставила додатну документацију, прекршене су одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака, који је на снази од 05.12.2012. године.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁴ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија Босне и Херцеговине.

---

¹ Одредбом члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине прописано је да су политичке странке који су учествовали на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима, дужни су у року тридесет дана од дана објављивања изборних резултата у Службеном гласнику БиХ, поднијети и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора. Одлука о потврђивању у објављивању резултата Локалних избора у Босни и Херцеговини за 2012. годину у “ Службеном гласник БиХ“ број: 88 од 06.11.2012. године.

² Захтјев број: 03-07-6-727-2/13.

³ Ургенција број: 03-07-6-727-4/13.

⁴ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

Независна странка др. Михајло Товирац је, према подацима Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, у сврху изборне кампање могла да потроши 11.755,20 КМ.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Независна странка др. Михајло Товирац је остварила трошкове изборне кампање у износу од 7.753,24 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Независној странци др. Михајло Товирац да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставља у складу с роковима прописаним Законом о финансирању политичких странака и Изборним законом Босне и Херцеговине,*
- *да финансијске извјештаје подноси у форми коју је одобрила Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, односно да приходе и расходе исказује на начин прописан Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и*
- *да доставља додатну документацију коју од ње затражи Централна изборна комисија Босне и Херцеговине.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Независна странка др. Михајло Товирац није доставила примједбе на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2012. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић, ревизор

Шеф Службе за ревизију

mr. sc. Хасида Гушић